

ZALECENIE KOMISJI (UE) 2026/1009

z dnia 30 kwietnia 2026 r.

w sprawie zarządzania ryzykiem związanym z dostawcami

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 292,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Podczas kryzysu związanego z cenami energii w latach 2021–2022 znaczna niestabilność w sektorze energii elektrycznej doprowadziła do przypadków upadłości dostawców, co miało poważne konsekwencje dla konsumentów. Jeżeli dostawcy nie zabezpieczą odpowiednio swoich portfeli energii elektrycznej, wahania cen hurtowych mogą narazić ich na trudności finansowe, co może prowadzić do upadłości oraz przeniesienia ryzyka i kosztów na konsumentów i innych uczestników rynku. Aby chronić konsumentów przed takimi konsekwencjami, istotne jest, aby dostawcy oferujący umowy z ceną stałą posiadali odpowiednie strategie zabezpieczające, proporcjonalne do ich dostępu do wytwarzania, kapitalizacji, ekspozycji na zmienność cen hurtowych, wielkości i pozycji rynkowej.
- (2) Pojęcie „zabezpieczenia” odnosi się do strategii zakupowej lub strategii finansowej mającej na celu ograniczenie ryzyka niekorzystnych wahań cen na rynkach energii. Dzięki skutecznemu zabezpieczeniu dostawcy mogą ustabilizować koszty zakupów, chronić się przed zmiennością na rynku hurtowym oraz oferować konsumentom stabilne i przewidywalne ceny detaliczne. W przypadku dostawców posiadających znaczne portfele umów z ceną stałą zasadnicze znaczenie ma zabezpieczenie się przed zmianami cen w całym okresie obowiązywania umowy, przy jednoczesnym uwzględnieniu zmian wzorców zużycia.
- (3) Chociaż zabezpieczenie może prowadzić do wzrostu kosztów, zapewniane przez nie bezpieczeństwo jest znacznie bardziej wartościowe, ponieważ niepowodzenia w sektorze mogą zwiększyć koszty ponoszone przez konsumentów poprzez narażenie na ryzyko wpłaconych przez nich zaliczek, potencjalnie prowadząc do konieczności wyboru droższych alternatyw. Dostawcy powinni zatem wykazać, że ich strategie są zgodne z ich modelami biznesowymi i nie stwarzają nadmiernego ryzyka dla konsumentów, w szczególności przez nieodpowiednie praktyki zabezpieczające. Oczekuje się, że konkurencja na rynku będzie motywować do optymalizacji kosztów, obniżając koszty ponoszone przez konsumentów. W związku z tym utrzymanie silnej konkurencji między dostawcami detalicznymi ma zasadnicze znaczenie dla złagodzenia potencjalnego wzrostu kosztów ponoszonych przez dostawców.
- (4) Chociaż podstawowa odpowiedzialność za ustanowienie i wykazanie adekwatności strategii zabezpieczającej spoczywa na dostawcy, krajowe organy regulacyjne mają kompetencje i obowiązek egzekwowania tej odpowiedzialności od dostawców zgodnie z art. 18a dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944 ⁽¹⁾ zmienionej dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1711 ⁽²⁾.
- (5) Skutecznym środkiem służącym zwiększeniu odporności i poprawie zarządzania płynnością dostawców energii są testy warunków skrajnych, które w tym kontekście stanowią symulację oceniającą wpływ z góry określonych czynników ryzyka. Przeprowadzanie testów warunków skrajnych może pomóc w ocenie odporności finansowej dostawcy. Decyzja o uwzględnieniu takich testów warunków skrajnych oraz o ich strukturze leży w gestii krajowych organów regulacyjnych.
- (6) Ryzyko finansowe, na jakie narażeni są dostawcy energii, może być ściśle związane ze złożoną dynamiką relacji między rynkami fizycznymi i finansowymi, w szczególności rynkami instrumentów pochodnych. Ścisła współpraca między organami regulacji energetyki, organami nadzoru ostrożnościowego i organami rynku finansowego może pomóc w identyfikacji międzysektorowych podatności na zagrożenia, w szczególności związanych z wymogami dotyczącymi uzupełniania depozytu zabezpieczającego, wymogami dotyczącymi zabezpieczenia i wymogami dotyczącymi płynności w obrocie instrumentami pochodnymi na rynku energii.

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej oraz zmieniająca dyrektywę 2012/27/UE (Dz.U. L 158 z 14.6.2019, s. 125, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/944/oj>).

⁽²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1711 z dnia 13 czerwca 2024 r. zmieniająca dyrektywy (UE) 2018/2001 i (UE) 2019/944 w odniesieniu do poprawy struktury unijnego rynku energii elektrycznej (Dz.U. L, 2024/1711, 26.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1711/oj>).

- (7) Społecznościom energetycznym nadal trudno jest korzystać z produktów zabezpieczających na rynkach scentralizowanych. Sytuacja ta zwiększa ich narażenie na wahania rynkowe, a problem ten pogłębiają toczące się na szczeblu krajowym dyskusje na temat nakładania na dostawców wymogów dotyczących zabezpieczenia, co może zwiększyć ryzyko rynkowe dla dostawców ze społeczności bez uwzględnienia ich szczególnej sytuacji.
- (8) Chociaż państwa członkowskie mają pewną swobodę we wdrażaniu art. 18a dyrektywy (UE) 2019/944, niniejsze zalecenie powinno zapewnić wytyczne dotyczące egzekwowania zarządzania ryzykiem związanym z dostawcami w celu ochrony konsumentów przed tym ryzykiem i wstrząsami związanymi z cenami energii,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ZALECENIE:

Zaleca się, aby państwa członkowskie wprowadziły następujące środki:

Transpozycja

1. Transponując art. 18a ust. 1 dyrektywy (UE) 2019/944, państwa członkowskie powinny wyznaczyć niezależny krajowy organ regulacyjny odpowiedzialny za egzekwowanie przepisów. **Zaleca się, aby państwa członkowskie powierzyły zadanie egzekwowania przepisów organowi regulacyjnemu lub innemu podobnemu niezależnemu organowi posiadającemu silne uprawnienia w zakresie ochrony konsumentów** w celu egzekwowania środków ostrożnościowych wobec dostawców, zapewniając skuteczny nadzór i ochronę interesów konsumentów.
2. **Przekazanie wyznaczonemu organowi zadania szczegółowego wdrożenia i egzekwowania spoczywającego na dostawcach obowiązku** posiadania i wdrożenia odpowiednich strategii zabezpieczających, a także obowiązku podjęcia wszelkich uzasadnionych kroków w celu ograniczenia ryzyka wystąpienia przerw w dostawach. Państwa członkowskie mogą ustanowić w tym celu ogólne kryteria, pod warunkiem że nie narusza to niezależności krajowych organów regulacyjnych określonej w dyrektywie (UE) 2019/944.
3. **Wzięcie pod uwagę, że odpowiednie strategie zabezpieczające można zasadniczo zapewnić za pomocą ogólnych zasad nadzoru**, bez konieczności przeprowadzania szczegółowego przeglądu pozycji lub strategii każdego dostawcy. **W celu dokładniejszej oceny tych strategii zabezpieczających zaleca się stosowanie takich narzędzi jak testy warunków skrajnych oraz wymogi dotyczące sprawozdawczości dostawców.** Państwa członkowskie powinny wdrożyć ogólne przepisy dotyczące dostawców, które zapewnią nadzór bez ograniczania ich swobody gospodarczej.
4. **Umożliwienie krajowym organom regulacyjnym określenia odpowiednich ram egzekwowania przepisów**, w tym regularnych cykli sprawozdawczych i testów warunków skrajnych, proporcjonalnych do wielkości rynku, rodzaju dostawcy i narażenia na ryzyko.
5. **Nałożenie na dostawców obowiązku wdrożenia odpowiednich strategii zabezpieczających** oraz podjęcia wszelkich racjonalnych środków w celu zminimalizowania ryzyka niepowodzenia i ograniczenia skutków ubocznych dla systemu finansowego. Może to obejmować wprowadzenie ostrożnościowych kryteriów udzielania zezwoleń, progów wypłacalności finansowej lub środków w zakresie płynności, umożliwiających krajowym organom regulacyjnym ocenę strategii zakupowych i strategii zarządzania ryzykiem stosowanych przez dostawców.
6. **Zachęcanie dostawców do korzystania z różnych dostępnych instrumentów zabezpieczających**, w tym kontraktów terminowych typu forward, futures i umów zakupu energii elektrycznej (PPA).
7. **Ułatwianie udziału społeczności energetycznych i mniejszych uczestników rynku poprzez uproszczenie dostępu do produktów zabezpieczających**, wspieranie mechanizmów agregacji, partnerskiego (peer-to-peer) handlu i wspólnych PPA, zgodnie z unijnymi regułami konkurencji i zaleceniem Komisji (UE) 2026/1007 ⁽³⁾.

⁽³⁾ Zalecenie Komisji (UE) 2026/1007 z dnia 20 kwietnia 2026 r. w sprawie wspierania rozwoju społeczności energetycznych i maksymalizacji potencjału prosumpcji (Dz.U. L, 2026/1007, 8.5.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2026/1007/oj>).

Wytyczne dotyczące egzekwowania przepisów

8. **Zapewnienie, aby strategie zabezpieczające** opracowywane i wdrażane przez dostawców **uwzględniały dostęp dostawców do ich własnych zdolności wytwórczych i ich kapitalizację, a także ich narażenie na wahania cen na rynku hurtowym, wielkość dostawy oraz strukturę rynku i dostępność płynności.**
9. **Uznanie, że odpowiednie strategie zabezpieczające różnią się w zależności od rodzaju dostawcy i kontekstu krajowego.** Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby dostawcy wykazali adekwatność stosowanego przez nich podejścia do swojego modelu biznesowego oraz aby krajowe organy regulacyjne korzystały z elastyczności w egzekwowaniu przepisów.
10. **Zachęcanie krajowych organów regulacyjnych do propagowania wśród dostawców przyjmowania skutecznych strategii zarządzania ryzykiem w celu złagodzenia skutków zmienności cen** dla dostawcy i systemu jako całości, przy jednoczesnym uznaniu, że pełne zabezpieczenie może nie zawsze być konieczne. Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby krajowe organy regulacyjne zezwalały na częściowe zabezpieczenie, jeżeli dostawcy mogą wykazać równoważną odporność za pomocą aktywów produkcyjnych, rezerw płynności lub innych zabezpieczeń. Państwa członkowskie powinny dopilnować, aby więksi dostawcy posiadający znaczące portfele umów z ceną stałą musieli utrzymywać proporcjonalne zabezpieczenie w celu zminimalizowania ryzyka systemowego.
11. **Wyposażenie krajowych organów regulacyjnych w niezbędne kompetencje** do określania, monitorowania i egzekwowania obowiązków w zakresie zabezpieczenia, przy jednoczesnym zachowaniu elastyczności dostawców w opracowywaniu podejść do zarządzania ryzykiem, które skutecznie zmniejszają ekspozycję na zmienność.
12. **Zachęcanie krajowych organów regulacyjnych i dostawców do przeprowadzania, w miarę możliwości, regularnych lub doraźnych testów warunków skrajnych** symulujących niekorzystne warunki rynkowe w celu oceny płynności, wypłacalności i ekspozycji dostawców na ryzyko. Czas trwania i zakres takich symulacji należy określić na szczeblu krajowym, na przykład w sześciu- lub dwunastomiesięcznym horyzoncie czasowym.
13. **Państwa członkowskie powinny ustanowić systemy umożliwiające podejmowanie proporcjonalnych działań zapobiegawczych w celu przygotowania się do uporządkowanego wyjścia z rynku**, zgodnie z przepisem dotyczącym sprzedawcy rezerwowego określonym w art. 27a dyrektywy (UE) 2019/944 (*). W przypadku trudności finansowych lub niewykonania zobowiązania przez dostawcę państwa członkowskie powinny zapewnić jasny i przejrzysty proces współpracy między właściwymi organami a dostawcami (sprzedawcami rezerwowymi). Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby konsumenci byli niezwłocznie informowani przystępnym językiem o ciągłości dostaw, uruchomieniu systemu sprzedawców rezerwowych oraz wszelkich zmianach warunków umownych.

Zapewnienie skutecznej i prostej sprawozdawczości

14. **Zachęcanie krajowych organów regulacyjnych do ustanowienia proporcjonalnych i przyjaznych dla użytkownika obowiązków sprawozdawczych dla dostawców**, w miarę możliwości w oparciu o istniejące ramy licencjonowania. Aby zapewnić efektywność i przejrzystość, należy stosować cyfrowe narzędzia sprawozdawcze. Państwa członkowskie powinny również zachęcać krajowe organy regulacyjne do dostosowania wszelkiej sprawozdawczości do obowiązków w zakresie przekazywania danych wynikających z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1227/2011 (*), w szczególności z art. 8 tego rozporządzenia.
15. **Zapewnienie, aby krajowe organy regulacyjne przyjęły strategie przeglądów dostosowane do rynków krajowych**, czy to przez kompleksowe oceny, przeglądy partii, czy też monitorowanie oparte na analizie ryzyka, z uwzględnieniem wielkości dostawcy, złożoności portfela oraz dostępu do wytwarzania lub płynności. Państwa członkowskie powinny również zachęcać krajowe organy regulacyjne do ustanowienia cykli sprawozdawczych w celu zwiększenia przewidywalności dla sektora, biorąc pod uwagę odstępy czasu, które najlepiej odpowiadają potrzebom regulacyjnym i działalności branży.

(*) Art. 27a dyrektywy (UE) 2019/944.

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1227/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie integralności i przejrzystości hurtowego rynku energii (Dz.U. L 326 z 8.12.2011, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1227/oj>).

16. **Zapewnienie, aby krajowe organy regulacyjne w swoich strategiach egzekwowania przepisów traktowały wszystkich dostawców w sposób sprawiedliwy i równy.** Strategie przeglądów, w szczególności podejścia oparte na analizie ryzyka, powinny opierać się na jasnych, z góry określonych kryteriach w celu zapewnienia przejrzystości, przewidywalności i spójności, a także powinny zapewniać równe warunki działania przy jednoczesnym stosowaniu wymogów proporcjonalnie do wielkości i profilu ryzyka dostawcy.
17. **Zachęcanie krajowych organów regulacyjnych do częstego przeglądu i aktualizacji ram sprawozdawczości i nadzoru** w odpowiedzi na zmiany zachodzące na rynku. Państwa członkowskie powinny zachęcać do współpracy z krajowymi bankami centralnymi, organami nadzoru finansowego i odpowiednimi zainteresowanymi stronami w celu zwiększenia spójności oraz zapewnienia, aby nadzór ostrożnościowy pozostał solidny i wiarygodny. Zachęca się do wymiany dobrych praktyk między organami regulacyjnymi UE.

Sporządzono w Brukseli dnia 30 kwietnia 2026 r.

W imieniu Komisji
Dan JØRGENSEN
Członek Komisji